

3. Миленко В. Скандал у вінницькій лікарні: журналісти засудили інтерв'ю з матір'ю загиблої дівчинки. Главком | Glavcom. URL: <https://glavcom.ua/vinnitsia/news/skandal-u-vinnickiy-likarni-zhurnalisti-zasudili-intervyu-z-matiryu-zagibloji-divchinki-861322.html> (дата звернення: 18.10.2023).

4. Approaching The Infocalypse | NOEMA. NOEMA. URL: <https://www.noemamag.com/approaching-the-infocalypse/> (date of access: 18.10.2023).

5. Die Verlegerin (2017) □ 7.2 | Biography, Drama, History. IMDb. URL: <https://www.imdb.com/title/tt6294822/> (date of access: 18.10.2023).

6. Hinkle J. 700 children have been killed in the Gaza Strip after 6 days of Israeli aggression against Palestinians, according to. Twitter. URL: <https://twitter.com/jacksonhinkle/status/1713505615727759617> (date of access: 18.10.2023).

7. Laurence E. The Psychology Behind The Fear of Missing Out (FOMO). Forbes Health. URL: <https://www.forbes.com/health/mind/the-psychology-behind-fomo/> (date of access: 18.10.2023).

8. Ukrinform. Яким джерелам інформації довіряють українці. Укрінформ – актуальні новини України та світу. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3458524-akim-dzerelam-informacii-doviraut-ukrainci.html> (дата звернення: 18.10.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-349-4-28>

МАС-МЕДІА: МЕРТВЕ ЧИ ЖИВЕ СЛОВО?

Сабадаш К. В.

*аспірант кафедри філософії, викладач кафедри філософії
Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Здавалося б, що у наш час вже пізно та застаріло казати про текст як про «мертве слово» [1] (позиція Платона). Але нині ми стикнулися з потребою постійного моніторингу стрічки новин та можемо бачити наскільки самі відсторонюємося від інформаційного потоку. А це означає, що наша психіка насправді не комунікує з текстом, а відбувається лише фізичний акт перегляду слів-без-означення.

Свого часу Платон акцентував нашу увагу на тому, що коли пряма мова переходить у написаний текст – слово в ній помирає. Філософ

вбачав неможливість контакту душ при розмові переведеній у текст. А якщо душа не здатна говорити з душею – слово (як логос) втрачається. При цьому, навіть у безвихідній ситуації, коли душа звертається до написаного, своєю живістю вона здатна оживити й текст, повернувши його у стан логосу [1].

Якщо спробувати відкинути «шар пилу» з поставленого Платоном питання та розглянути його в контексті сьогодення можна побачити:

1. Інформаційний простір переповнено.
2. Людина не здатна обробляти запропоновані об'єми інформації.
3. Отже про рефлексію, мова йти тим паче не може.
4. Відбувається відчуження людини від інформаційного потоку;
5. Намагаючись зберегти власний здоровий глузд інформацію обробляють у мінімально допустимому, індивідуальному об'ємі та за рахунок мінімальних витрат власної енергії;
6. Коли і цей варіант не виправдовує себе, людина починає дивитися на самі лише заголовки та, зазвичай, навіть не переходить за посиланням;

7. Залишаючи інформацію поза полем дії свідомості, убезпечуючи себе та свою психіку, людина, здавалося б, рятується, але...

Опрацьовуючи інформацію у повсякденному житті людина адаптує свою психіку до викликів, що постають, вчиться реагувати менш емоційно та більш аналітично на тексти, що пошврюються в інфопросторі інколи автоматично, а подекуди за допомогою ChatGPT. Виглядає досить логічним та врівноваженим вибір людини, яка у спробі забезпечити собі більш-менш стабільний емоційний стан, не переглядати більшу частину інформації, чи абстрагуватися від змісту тієї інформації яка може травмувати. Але проблема виникає не одразу та не під час акту вибору.

Навчити себе ігнорувати неважливу або фейкову інформацію складно. Частіше за все людина кидається з крайнощів у крайнощі. Або знаходиться у стані перманентної недовіри, або ж починає страждати від синдрому втрачених можливостей. Таким чином, замість того, щоб отримувати тільки важливу та перевірену інформацію, що завдяки рефлексії та якісному аналізу може перетворитися у знання, потокове інформування продукує у людині безглуздість (як втрату здатності та можливості до рефлексії), або ж психічні розлади. Також, унеможливується розширення знання (так як воно просто не здатне сформуватись) та відміняється здатність людини до продукування нових теорій та до удосконалення людських практик.

Література

1. Платон. Діалоги. Київ : Основи, 1999. 395 с.